

Qvadripartitae Conciones Stanislai Grodicii Societatis Iesv

Qvarum Primae, Timorem Sanctvm Incvtiunt; secundae Fidem Catholicam confirmant; tertiae Spem erigunt; postremae diuinam in nobis Charitatem excitant ...

Continet sex Dominicas Quadragesimae, & coenam cum paßione Domini

Grodzicki, Stanisław

Ingolstadii, 1609

Concio IV. Admiratio & Amor. Ecce homo.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56003)

ret, EMISIT SPIRITVM, sequere
eam, mente, commiserationem, & sancto o-
pere. Amen.

CONCIO IV.

Admiratio & Amor.

Ecce homo.

Magna equidē de causa primus prophe-
tarum qui D. Hieronymo Euange-
lium texuisse visus est, conscripturus eam,
cuius hodie memoriam agimus historiam,
ab his illam orditur verbis. *Quis credidit au-
ditui nostro? & brachium Domini cui reuelatum
est?* Quibus quid aliud agit quam ad-
mirationem in nobis excitat rei planè stu-
pendæ? proinde infidelibus creditu impos-
sibilis: nempe, quomodo is de quo paulò
post inquit, *generationem eius quis enarrabit?*
ipse videlicet Deus, tanta & talia pati debu-
erat, qualia & ipse per Spiritus prænotio-
nem sciuerat, & nos iam præterita recolimus.
Hæc ipsa verò post modum D. Pau-
demirans causamq; rei inuestigans. inquit:
Vt quid enim Christus cum ad huc infirmi esse-
mus

*Exemplo
tum Isaiæ
Prophetae,
Isa. 53. 1.*

Ibid. 6. 8.

*Tum Paul.
Apost.
Rom. 5. 6.*

mus secundum tempus pro impijs mortuus est?
 Hos igitur & veteris & noui testamenti duces sanctissimos sequentes, eorumque vestigia prementes, nos quoque quod ipsi admirati sunt, suspicere in animum induximus nostrum. Ad quod præstandum istud quod audiuiſtis thema breue quidem verbis at longum sensu aptissimum mihi visum est: Prolatum autem fuit vt nostis à Pilato, qui post sudorem sanguineum quem Christus Iesus dominus noster vberem in horto effudit, post captiuitatē, irrisiōnem, vapulationem, ac condemnationem eius ad mortem factam à Iudæis, post altercationem quoque quam satis longam habuit Pilatus cum eis, nec non post missionem Iesu ad Herodem, & remissionem ad Pilatum, imò post diram etiam flagellationem, coronationem, ac speciosæ illius faciei enormem, per frequentes alapas ac percussiones, perque sputa turpissima defædationem. post hæc inquam vniuersa & alia quæ vobis meditanda relinquo, Pilatus volēs ad commiserationē pop. Iudaicum inducere producens Iesum extra prætorium exclamauit. ECCE HOMO. Ac si diceret tam afflictus tam male tractatus, vt an homo sit vix discerni queat. Quomodo autem Iudæi hæc verba exceperint, in prima concione disseruimus.

*Ad admirationem
 impellimur
 Thema ad
 id aptum.*

*Quando
 à Pilato
 prolatum.*

Et quo sine.

*PROP.
 Bipartita.*

Nunc verò non Pilatus sed nos, non ad Iudæos scelestos: sed primum quidem ad Deum

Deum Patrem, postea verò ad pop. Christianum ea dirigemus, sicque in duas partes concionem hanc diuidemus. In quarum prima tum miranda diuina iudicia causasq; illorum inuestigabimus: tum amorem eius erga genus humanum demirabimur. In secunda vero tum quisnam homo iste fuerit considerabimus, tum ad redamandum illū nos excitabimus. Da Christe Iesu id ita faciamus vt amori tuo quantum in nobis est respondentes, redemptionis tuæ participes in aeternum effici valeamus.

Paulo antequam Pilatus verba hæc. **ECCE HOMO** in medium proferret, steterunt coram tribunali, tum ipsius Pilati, tum Iudæorum, duo homines, alter Archilatro & seditiosus & homicida **BARABAS** nomine: alter Iesus Archisanctus, qui & mortuos ad vitam reuocabat, & pacificabat omnia. Quid factum? post concertationes hinc & inde vtrò citroque habitas, tandem tum Iudæorū tum præsidis sententia **BARABAS**, nocentissimus absolutus: Iesus verò innocentissimus cruci adiudicatus est. Mirum, nec mirum. Mirum tantam cæcitatē inuasisse homines & excellentes, & iudicio mundi prudentes. Etenim tū temporis homines orbis totius in duas diuidebantur partes, in Iudæos in quā & in Ethnicos. Et Iudæorum quidem hic simpliciter erant

*I. PARS.
ECCE HOMO: Pater aeternæ.
Decretum datum pro Barraba cōtra Iesum.*

Mirandū.

erant omnium excellentissimi nempe summu. Pontifex, cum suo celeberrimo concilio Senadrin dicto. ex Etnicis verò fuit Pilatus vices gerens Tiberij Imperatoris, cui tunc torus penè suberat terrarū orbis, qui que vt est probabile non nisi viris, quos iudicabat sapientissimos talia munia committebat. Mirum itaque videri posset tantos viros ad tantam iniustitiam delapsos fuisse: at ex parte altera mirum non est, duplici nomine: Tum quid iudicium istud hominum esset impiorum: (atqui vtinam talia inter Christianos aut non reperiantur, aut rarius saltem quam fit eueniant) tum quod omnes isti non nossent quis esset Iesus. Nam teste D. Pau. *Si cognouissent nunquam dominum gloria crucifixissent.* Quare hæc duo è contrario admirationem à nobis propulsant.

Nec mirandum.

1. Cor. 2. 8.

Ad decretū datum à Deo pro Adam cum omnibus sceleratis contra Iesum.

Psal. 7. 10.

Heb. 4. 13.

1 Tim. 1. 9.

Verum enim vero hoc stupendum planè supra modum est stetit ad tribunal sanctissimi, iustissimi, scrutantis corda & renes, cuius oculis omnia nuda & aperta sunt Dei vna quidè ex parte primū omnium parentem Adam, cum tota sua progenie, nempe cum peccatoribus, sceleratis & cõtaminatis patricidis, et matricidis, homicidis, fornicariis masculorum, concubitoribus plagiariis, mēdacibus, periuris: nec non incredulis, Idololatriis, blasphemis, hisque simili-

similibus innumeris. Ex altera vero parte
 stetit Christum Jesum verbum æterni pa-
 tris carnem factum, purissimum, innocen-
 tissimum, virtuosissimum, in quo nec pec-
 catum ullum fuit, nec esse potuit: & ecce
 profertur decretum ex ore altissimi, vt ille
 quidem cum omnibus suis absolueretur: hic
 vero pœnas pro eis lueret. Quo teste? Ip-
 somet Deo cum per prophetam inquit pro-
 pter scelus populi mei percussit eum. Et Apo-
 stolo Paulo qui de eodem loquens Deo ait
 qui etiam proprio filio non pepercit, sed pro nobis
 omnibus tradidit illum. Quid hic audio? Quid
 cogito? Quid dicam ad ista? Mens obstu-
 pescit, animus deficit, hæret lingua, tremunt
 labia: Sed animat me alter propheta his ver-
 bis alloquens Deum. Iustus quidem tu es do-
 mine si disputem tecum, verumtamen iusta lo-
 quar ad te: Quare via impiorum prosperatur,
 bene est omnibus qui prauaricantur & iniqui-
 tatem agunt? Est sane quod demirere, ô propheta,
 Deum impios exaltare, pios deprimere, san-
 ctos pati, scelestos vero qui eos affligunt læ-
 tari: sed audi nunc ni ego fallor, longè quid
 mirabilius. Non solum enim prosperan-
 tur hic impij, Quod tu miraris: sed etiam ab
 omnibus suis impietatibus absoluntur si
 volunt: iustus autem innocentissimus, fili-
 us deniq; Dei morti turpissimæ adiudicatur
 vt illorum persoluat debita, vtq; Patri æter-

*Ioan. 1. 14.**Isa. 53 8.**Rom. 8. 32.**Stupendum
sane.**Ier. 12. 1.**Quod si stu-
pebat Ier.
prosperita-
tem impio-
rum.**Hoc magis
mirandum*

*Nam illud
soluitur hoc
non tam
facile.
Luc. 16. 22.*

no pro ijs satisfaciatur. Quis audiuit talia? Quis ad hæc non obstupescat? Quis nodum istum dissoluat? Nam ad illum tuum o propheta respondi potest, prosperari hic impios, ut cum diuite epulone in æternum puniantur: pati vero hic pios, ut cum Lazaro gaudeant æterne. (Audiant hæc & intelligant quos parabola tangit) at vero dari pi-um pro impio, à pio & iusto iudice Deo, quis intellectus capiat?

*Dei iudicia
alta.*

O pater æterne: O Deus sapientissime, quam alta sunt iudicia tua, & quis poterit ad ea? si enim prophetam minora angebāt, qui nos grauiora & difficiliora non turbent?

*Urgetur
difficultas.*

Quare sine me paucis tecum loqui: & parce si quid insipienter effutiuero. Quid est quod tu pro nobis sceleratis filium tuum ad tanta tormenta quanta hodie recolimus & ad ipsam mortem crucis turpissimam tradi-

Exo. 23. 7.

*Infontem
non esse da-
mnamum.*

*Ezech. 18.
20.*

*Unum pro
alio non esse
punendū.*

*Ergo.
Ibid. 2.*

deris? Nonne in lege tua scriptum est. Infontem & iustum non occides? Quis innocentior ipsa innocentia: quis iustior Christo Iesu? An oblitus es qui nihil obliuisci potes, quod per prophetam dixisti filius non portabit iniquitatem patris? displicuitq; tibi olim Iudæos vertisse parabolam in prouerbium dicentes, Patres comederunt uuā acerbam, & dentes filiorum obstupescunt. Nunc vero filius tuus portat iniquitatem, & patrum & filiorum, & omnium: & pro pomo acerbo quod come-

comederunt primi parentes, dentes filii il-
 lorum Iesu ab aceto & felle nimis obstupef-
 cunt. O stupor. O iudicia: Audiui quidem te
 dicentem *propter scelus pop. illum percussum*
fuisse. At hoc non tollit sed auget, difficul-
 tatem. Nam iterum iterumq; peto & repe-
 to: cur pro me meisq; similibus hominibus
 nequam, innoxium filium tuum tali morti
 adiudicasti? Etenim vel sunt tibi homines
 necessarij, vel non. Si sunt quod non puto,
 perde hos impios, & crea pios. Recordor
 te propter peccata carnalia olim dixisse. *De-*
lebo hominem quem creavi à facie terræ ab ho-
mine usq; ad animantia, à reptili usq; ad volu-
cras cæli, pænitet enim me fecisse eos; deleſtiq;
 omnes ad octo personas: hic vero cum sint
 scelera maiora, dele omnes: & parce filio
 tuo sanctissimo & innocentissimo. Sin ve-
 ro non sunt tibi necessarij homines, prout
 non sunt: cum sine illis beatus fueris ab æ-
 terno, cur adeo affligis vnigenitum tuum,
 dilectum tuum, in quo tibi bene complacu-
 isti? An non hunc occidere, maius & graui-
 us est cæteris peccatis vniversis?

Isa. 53. 8.

*Homines
 potius de-
 lendi om-
 nes, Et E-
 res E- non
 necessarij.
 Gen. 6. 7.*

Mat. 17. 9.

*Causa hu-
 ius conside-
 rationis.*

Iob. 9. 3.

Parce mihi domine, parce benignissi-
 me. Bonitas & altissima iudicia tua, mali-
 tia vero mea, innocentia dilecti filij tui, ne-
 quitia vero generis humani, cogit me ist-
 hæc loqui. Neq; vero ego volo disputare
 tecum aut *contendere*: cum sciam me non
 posse

*Hinc tria,
1. Protesta-
tio.*

*2. Admo-
nitio.*

*3. Veracitas
a mortis
Christi, &
divisio se-
quentium.*

posse tibi respondere unum pro mille : sed vo-
lo demirari facta tua, & ea quæ tu dederis,
& timeamus iudicia tua secretissima, & ad-
morem tui amore tuo extimulemur : Itaq;
testor in primis contra omnem hereticorum
perfidiam, me tenui & pene, nullo ingenio
& iudicio meo, nolle metiri incomprehen-
sibilia iudicia Dei : multo minus autem na-
turam & essentiam ipsius proterve investi-
gare, sicut nunc prohi dolor quidam qui se
Christianos vocant, peius quam olim phi-
losophi faciunt. Deinde moneo omnes
mihi in Christo charissimos, ut vos quoq;
idem faciatis, & tum iudicia vestra iudicio
ecclesiæ, & eorum quos Christus Iesus ei
præfecit submitteatis humiliter, tum iu-
dicia diuina metuatis grauius, neque di-
catis ut soletis. Quid est hoc ? quantulum
est istud peccati ? num propter hæc irasci
deberet Deus ? istane adeo ut dicitur puni-
entur ? & his similia, quæ conscientia vestre,
& sermones quotidiani norunt. Abstine-
te ab istis obsecro, considerantes quæ &
quales sint censuræ diuinæ. Postremo dico
ut in omnibus diuinis actionibus, ita etiam
in ista, imo multo magis in ista, non esse in-
iustitiam, sed iustitiam esse : non crudelita-
tem, sed misericordiam : non insipientiam
sed summam sapientiam. Esse insuper &
exal-

exaltationem Iesu, & summam erga nos charitatem eius ac dilectionem. Hæ sunt causæ mortis Christi ex parte Dei, quas demirror, quas laudo, quas exalto, utque vos idem faciatis rogo & moneo. Præsentcs estore & animis & auribus, dum hæc executio dabit Deus & mihi sufficienter loqui, & vobis vtiliter audire.

Itaque percurram in primis hæc puncta postea exemplo & antithesi dicta illustrabo, ut omnes quantum fieri potest rem intelligant, nosque scopum nostrum attingamus. Faxit Iesus. Porro nullam hic esse iniustitiam patet. Nam quicquid volenti imo ultro sese offerenti fit, non iniuste fit. Ita vero hic se res habuit teste & nouo & veteri instrumento. In hoc inquit propheta, *Oblatus est quia ipse voluit*. In nouo vero ipse Iesus ait *Pono animam meam* (vitam videlicet. Id enim anima frequentissime in scriptura significat) *ut iterum sumam eam*. *Nemo tollit eam à me*. Quid? nonne violenter Iudæi cum Ethnicis tibi illam abstulerunt? Imo nonne ipse Deus pater id ita fieri voluit? Respondet Iesus; *Ego pono eam à me ipso, & potestatem habeo ponendi eam, & potestatem habeo sumendi eam*. Quapropter tam respectu Dei Patris, ultro me expono ad omnia (quod Paulo ante illis testatus est verbis, *propterea diligit me pater, quia ego pono animam meam*, id est

Kkk quia

PROBATIO
TYRHIC.
1. Non esse
iniustitiam.

Quia ultro
se obtulit
Christus.
Teste Propheta.
Erasmo.
Isa. 53. 7.
Ioan. 10. 17.

NOTA

quia voluntariè me ad hæc obtuli) quam respectu impiorum libere ago vniuersa; nisi enim ego voluissem, illi ne vnum quidem capillum capitis mei euulsissem. Laudemus igitur & gratias agamus eius charitati dilectissimi, qui nostri causa tanta ex puro suo amore suscepit, & iustinuit. Nō fuit igitur hic iniustitia vlla, sed fuit iustitia exactissima, p̄ quā sicut Pater pro peccatis Adæ ac posterorum eius omnimodam exegit satisfactionem: ita filius assumpta in se eadem quæ peccauerat natura, tam rigide per omnia patris respondit desiderio, ut nihil penitus posset requirere amplius. O mira & miranda diuina dispositio! Pari ratione nulla hic fuit sequitia. Non enim ad qualemcunq; satisfactionem præstandam filius Patri se obrulit, sed ad eam quam hodie deuota & amara mente recolimus. Quæ causa? Duplex. Altera iam dictus rigor iustitiæ. Nam quemadmodum homo omnibus tum corporis tum animæ viribus, potentijs, affectibus, sensibus, membris, diuinam offendit maiestatem ita Deus homo factus in omnibus istis pati, patriq; p̄ nobis satisfacere voluit. O iustitia. ô misericordia stupenda. Alteram causam assignat David, nempe vt esset copiosa apud eum redemptio voluit enim copiose & abundanter & sup̄ abundatè pro nobis satisfacere, quod & fecit. Non crudelitas ergo

3. Esse autē
iustitiam
vigiſsimā.

3. Non esse
crudelitatem.

Psal. 129. 7

ergo sed bonitas & misericordia fuit infinita quam exhibuit erga genus humanum a-
 mator hominum homo Deus : tum misere-
 rando nostri, qui alias in aeternum perijsse-
 mus : tum omnia quæ commertuit liberali-
 ter donando nobis, benedictus in secula.

*4. Sed esse
 misericor-
 diam.*

Declarari & explicari hæc possunt exem-
 plo principis vel regis alicuius qui videns
 pop. suum in periculo internecionis posi-
 tum, ipse se pro illo opponeret : & singulari
 inito cum hoste certamine, licet ipse multis
 confectus vulneribus occumberet : ita ta-
 men rem ageret, vt & victoria penes eum
 remaneret prostrato contrariae factionis
 principe : & pop. suum non solum liberaret,
 sed etiam exuijs hostium abundanter di-
 taret. Quanta esset huius principis erga

*Exemplo si-
 mili hac deo
 claratur.*

pop. suum tum misericordia, tum charitas,
 tum liberalitas? Id ipsum hic à Christo Iesu
 factum omnino vides : eo insuper addito,
 quod & vltro tot tormenta suscepit, cum ab
 illis liber esse posset : & non populo tantum
 suo, sed etiam sibi inde aliquid in assumpta
 natura acquisiuit emolumenti; Etenim pro-
 pter hanc humiliationem Iesu, vsque ad mor-
 tem crucis, teste D. Paulo, Deus exaltauit illum,
 & donauit illi nomen quod est supra omne no-
 men, vt in nomine Iesu omne genu flectatur, cæ-
 lestium, terrestrium et infernorum. Proinde hæc est
 quoque vna ex causis ex parte Dei, passionis
 Christi.

*5. Et se in-
 super exalta-
 tionem
 nominis
 Phil. 2. 8.*

6. Non insipientiam, sed sapientiam esse trib. modis.

Tum respectu Sathana.

Job. 40, 20.

Tum respectu Dei, & redemptionis.

Præterea non est hic insipientia, quæ videri posset in eo quod excellentior persona pro viliori ad tormenta substituitur: Sed est summa sapientia: quod tum ex iam dictis, & exemplo allato clarum: tum ex sequentibus clarissimum euadit, triplici nomine: Principio respectu Sathana, qui sicut in ligno vicerat, ita sapienter modo simili in ligno victus est, vt canit ecclesia. Quod futurum prænotauit ipse Deus dicens Iobo, *An extrahere poteris Leuiathan hamo, & fune ligabis linguam eius?* Ac si diceret tu quidem id facere non vales: at veniet qui perficiet, nempe filius meus homo factus, qui Leuiathan, id est, dæmoni obiiciet humanitatem, qua ipse pasci assuetus est; cumque eam Sathan inuaserit, & deuorare tentauerit, ab intus latente diuinitate, tanquam hamo & capietur, & extrahetur, perdetque ius quod habuit erga nocentes, eo quod innocentem afflixerit, sicque fune ligabitur lingua eius, vt per suggestiones suas tantum, quantum antea non queat nocere. Id hodie per Christum Jesum in cruce sapientissime factum est. Secundo apparet sapientia respectu Dei, & generis humani: sapientissime enim prouidit incommodo illi quod subsecutum fuisset, si per creaturam (per quam tamen eo quo nunc modo, nempe ex rigore iustitiæ peragi non potuisset) redemptio perfecta fuisset. Quid vero erat istud incommodi? Magnum sanè.

Tunc

Tunc enim homo creationem quidem sui, & quod habet esse naturale, Deo creatori: redemptionem vero & esse supernaturale, creaturæ illi à qua redemptus fuisset adscripsisset. Cuius rei inconuenientiam quis non videt? Postremo elucet sapientia, respectu omnis creaturæ. Conuenientissimū enim erat, vt sicut per verbum facta sunt omnia, ita per verbum restaurarentur omnia. Quo aspexisse videtur Paulus cum inquit. Decebat enim eum propter quem omnia, & per quæ omnia, &c. Per passionem cōsummari. Qui. n. sanctificat & qui sanctificatur ex vno omnes. Omnia. n. in cælo, & in terra per passionē Iesu, & per sanctificationem, & alia quæ inde profluunt restaurantur: præsertim cum in homine aliquid sit omnis creaturæ, vt & S. Patres, & ipsa ratio docet. Denique charitas Dei Patris, & Filij, & Spiritus sancti, erga genus humanum ita hic declaratur & repletur, vt huic cum primis attributo totum hoc negotium adscribere videatur Apostolus, qui cum dixisset, Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris, per spiritum sanctum qui datus est nobis; paulo post subdit. Commendat autem charitatem suam Deus in nobis, quoniam cum adhuc peccatores essemus Christus pro nobis mortuus est. Est igitur quod diuinæ ipsius bonitati gratias agamus, est quod amorem pro amore reddamus, est quod sanctissimam ip-

Tum respectu omnis creaturæ.

Heb. 2. 10.

7. Esse hic specimē maxime in nos charitatis Dei.

Rom. 5. 5.

Ibid. 8. 8.

fius iustitiam, misericordiam, sapientiam & charitatem contra infideles & impios defendamus.

*Pathos ad
commouen-
dam mis-
ericordiam
Dei,*

Id verò quia pro nostra virili parte iam fecimus, nunc ad Deum patrem sermonem nostrum conuertamus: & tum dicta & thema antithesi declaremus: tum affectus cū primis verò amorem nostrum ad gratias exhibendas Deo in nobis excitemus: tum misericordiam diuinam ad miserandum humano generi flectamus: Vnde vero ordiemur? Ab ipsa rerum omnium creatione.

*Historia
creationis.*

Duas creaturas excellentes condidit Deus, nempe Angelum, & hominem, quæ cum sint ratione prædita, solæ illum agnoscere, amare, & laudare possunt in æternum. Reliqua verò quæ cœli & terræ ambitu continentur, ad subsidium hominis creata esse

*Casus An-
gelorum.*

nostis. Quid verò postea factum fuerit, ne id quidem ignoratis, nempe eam quæ prior creata fuit, non quidem totam, bona tamen ex parte, duce Lucifero propter suam superbiam qua similitudinem Dei appetiuit, corruisse, ideoq; ex pulchro angelo factum esse. Creatura postea altera, humana videlicet, quæ prioris sedes in cœlo occupare & supplere posset.

*Casus ho-
minis.
Gen. 3. 1.*

Id videns Lucifer ringitur, & fert ægerrimè ac proinde in forma serpentis appropinquans Eux, cum ea sermones miscet, suadet,

det, ut neglecto diuino mandato, comedat de fructu ligni vetiti, promittens mendaciter si id cum marito fecerint eos futuros sicut Deos sciētes bonum & malum. Quid multis? Persuadet mulieri cui Adam condescendens comedit pariter cum ea, & incidunt in miserabilem quendam statum: In illum videlicet quem postea descripsit Dauid dicens, & bis in eodem psalmo repetens. *Homo cum in honore esset non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus & similis factus est eis.* Atqui utinam similis tantum & non deterior & miserabilior ijs, sed pro dolor resonāt in auribus verba quæ filius Dei heri ad Iudā, & de Iuda protulit, dicens. *Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille; quod de omnibus prauaricantibus legem Dei & non poenitentibus recte intelligitur.* Quare possumus nos nostro modo hic quoque exclamare, ECCE HOMO, qui voluit habere scientiam diuinam & factus est bestia insipientior, qui similis Deo esse ambiuit & bruto animali deterior euasit: ECCE HOMO delusus à dæmone, accusatus ab angelis, irrisus à Deo. Quomodo? Miro sane modo. Indutum enim pelliceo ridet & inquit vna ad alias diuinas personas *Ecce Adam quasi vnus ex nobis factus est sciens bonum & malum.* O misera hominis conditio. O quā funestū est nō obedire Deo creatori suo, etiā in ijs quæ res minutę esse vidētur! Qui ei go?

Homo post casum miser.

1. *Sine honore.*
Psal. 48. 13
Eccl. 21.
 2. *Similis bestiis.*
 3. *Imo iis miserior.*
Mat. 24. 26

4. *Delusus à dæmone.*
 5. *Accusatus ab Angelo.*
Gen. 3. 22.
 6. *Irrius à Deo.*

Psal 76.8. Nunquid in aeternum proiciet Deus, aut non apponet, ut complacitior sit adhuc! aut in finem misericordiam suam abscindet, & vno ictu perdet totam humanam naturam, quam ad imaginem & similitudinem suam condidit.

Causa additur, sed. ECCE HOMO, O Deus omnipotens & misericors, miser, & miserabilis, miserere igitur ipsius a deo abiecti, a deo humiliati. Dignus est enim commiseratione, & misericordia homo, qui licet voluntarie non ex malitia tamen, ut Sathan, sed ex fragilitate delusus ab alio peccauit: Facerem, respondet Deus: sed obstat iustitia, cui ut fiat per omnia satis necessum est. Hic intercessit colloquium inter diuinam, tum iustitiam, tum misericordiam, & alia his similia pulchra, quae sancti cōtemplantur praesertim D. Bernardus, qui videndus erit; nos vero ea omitimus ne nimis longi simus. Itaque pergo & dico. At quis obsecro, ô Deus iustitiae tuae pro tam graui & iusta offensa respondere poterit? Num aut Angelus aut quæuis similis natura? At indecens omnino videtur, ut alia peccante, alia reconciliet. Num eadem? Sed non est qui faciat bonum, non est vsque ad vnum. Et vero si ab immundo, teste Scriptura, nemo mundabitur, quanto magis nemo redimetur? An vero aliquem hominem innocentem creabis? At ne hac quidem ratione quicquam efficiemus, iuxta illum, quem

Obest iustitia.

Bernardus ser. 1. de Annunt. B. V.

Nec est qui ei satisfaciat.

Psal. 13.2.

Eccl. 34.4.

tu re-

tu requiris iustitiæ rigorem. Quomodo enim pro culpa in illum qui dignitatis est infinitæ commissa, à finita creatura fit satis? O quam vndique ab hac tua iustitia conficti sumus Deus omnipotens! O deflendus & miserandus status noster, Deus misericors.

Itaque petimus, vt tu ipse quæras illum qui id præstet, ô omnia sciens Deus. Quere obsecramus. *Quæsiui respõdet per Prophetam, virum qui interponeret sepem, & staret oppositus contra me pro terra, ne dissiparem eam, & non inueni.* O nos miseros! Quid igitur facies? Ait: *Et effudi super eos indignationem meam.* Expecta Domine, expecta obsecro misericordissime Pater, & ne perdas quod creasti. ne effundas iram tuam; quis enim finitus, furorem tuum infinitum sustinere poterit? Audi & exaudi, & miserere. Etenim fortè nos inueniemus illum. Tu non inuenisti, quia tum temporis necdum reperiebatur, at nunc est qui id faciat, & abundanter perficiat. Quisnam? Is de quo Pilatus, *ECCE HOMO*, quem olim prophetae tuus vocabat bis hominem dicens; *Homo & homo natus est in ea; & ipse fundauit eam altissimus.* Est ergo non solum homo, sed & Deus altissimus, tibi consubstantialis, connaturalis, coæternus: hic iam & natus, & passus est penas crudeles, pro genere humano, *ECCE HOMO*.

Queritur qui soluet. Ezech. 22. 30.

Deus olim non reperit, ideo sult irasci.

Inuenimus iam nos.

Est de quo Pilatus, ECCE HOMO, qui abunde satisfaciet: quia. Psal. 86. 5. 1. Est etiam Deus.

2. *Ponit se-
pem.*

3. *opponit se
in aere.*

1. *Tim. 2. 5.*

4. *Me. lia-
sor est.*

5. *Serpenti
alludit.*

6. *Angelos
ad fletum
commouet.*

Isa. 33. 7.

Gen. 3. 22.

7. *Rideri à
Deo non po-
test.*

8. *Nec sub-
esse demoni*

9. *Sapient-
issimus et.*

HOMO. Quæsiuisti ô Deus iustissime virum qui interponeret sepem, ECCE HOMO, pendens in cruce seps enim ex lignis fit. Quæsiuisti qui staret oppositus contra te pro terra, & auerteret iram tuam: ECCE HOMO: qui quia homo est terræ aliquid habet, quia vero etiam Deus est, potest tibi per omnia satisfacere, in summo iustitiæ rigore. En se opponit in aere maximis cum doloribus pendens inter nos & te mediator Dei & hominum homo Christus Iesus qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. Ne dissipet igitur terram sed miserere. Offendit te ille homo, reconciliet te iste homo. Ille homo à serpente est seductus: ECCE HOMO: qui decepit serpentem obijciens ei formam serui, & capiens illum forma Dei, ut iam dixi. Ille homo fuit accusatus ab angelis propter peccatum, ECCE HOMO quem suo modo deflebant angeli cum deleret peccatum. Ille homo indutus pelliceo irrisus est à te, ô Deus pater. ECCE HOMO nudus pendens in cruce qui rideri non potest, cum sit tibi per omnia par & æqualis. Ille homo cum tota posteritate sua fuit in potestate demonis, qui ad innumeras myriades scelerum & peccatorum eum impulit. ECCE HOMO, in quo princeps tenebrarum nec habet, nec habuit unquam quicquam. Ille homo insipiens & similis bestiis factus est. ECCE HOMO qui ipsa est tua sapientia & figura sub-

ra substantia tuæ. Audiui, ô Pater Omnipotens conquestum fuisse olim quædam se nō habere hominem qui illum mitteret in piscinam, quinque porticus habentem, quando commouebatur aqua, vt sanitatem reciperet, quæ quidem sanitas, non aliunde quā à te proficisciebatur. At nunc, ECCE HOMO, qui non solum potest nos mittere, in piscinam, sed ipse factus est nobis eiusmodi piscina, quinque porticus habens duas in manibus, duas in pedibus, quintam vero in latere dextro, quæ etiam mouetur perpetuo, & incessanter, continuo enim merita ipsius stant in conspectu tuo.

10. Qui potest mittere in piscinā.
Ioan. 5. 7.

Quapropter clamo cum propheta *Prorector noster aspice Deus & respice in faciem Christi tui.* Nos quidem peccauimus ô pater sancte: at ecce is qui non peccauit, & pro peccatis omnium satisfecit, quem tu ipse peccatum fecisti vt nos à peccatis liberares. Aspice igitur illum & miserere nobis. *Respice obsecro in faciem Christi tui & vide oculos luidos, aures spinis confossas, genas consputas, labia pallentia, linguam arentem, vocē raucam, guttur amarum, caput vulneratum, totum corpus lancinatum, animam afflictam nimis, denique manus pedesque clavis confixos, & latus in erme crudeli lancea, usque ad cor transuerberatum.* Hæc inquam intuere, ô iustissime Deus & condona quicquid

Psalm. 84. 10.
Conclusio offerenda patri filio, & miserere cordiam implorando.
2. Cor. 5. 21.
NOTA

quid oculis nostris procacibus, lingua blasphemata, manibus rapacibus, pedibus currentibus ad faciendum mala, omnibus deniq; sensibus, affectibus, potentijs, membrisq; tuam offendimus iustitiam & bonitatem. Parce domine, parce, & miserere ijs quos filius tuus precioso suo hodie emit sanguine. Nonne de te scriptum est *non vindicabit in bitid ipsum?* Vindicasti igitur & puniisti hæc omnia in filio tuo, ne secundo adicias punire ea in nobis, iuste & in dictis veracissime Deus.

II. PARS, Tu verò ô pop. Christiane ad te enim
ECCE HO meum iam conuerto sermonem quid hæc
MO. ô Chri audiendo cogitas, quæ mens, quis animus
stiani. est tibi? Audisti quid Deus tui amore egerit, quid tu vicissim ipsius causa facies? Adhucne in peccatis manebis, adhuc ne in sceleribus sordesces, adhuc ne tantorum beneficiorum ingratus eris? Quid? putasne quia audisti Deum non vindicare bis in id ipsum, te iam peccantem & nõ respicientem à pœnis liberum fore? O quam stulte erras, si id sentis. Eorum enim tantum peccata vindicantur in Christo, qui fide & charitate coniuncti sunt Christo: quod si alterutrum tibi deest, non bis sed semel ea puniet Deus, nec in alio sed in temetipso, nec temporaliter vt in Christo, sed in æterum vt in inimico Christi: Vide igitur quid agas, & consule

*Quomodo
 Deus non
 vindicat
 bis in idip-
 sum.*

fule tibi, ac reconciliare quæso per sacramenta Christo, vt meritorum & pœnarum ipsius particeps esse queas.

Cæterum vt & me, & vos omnes mihi in Christo charissimos ad compunctionem: cum illam quæ ex timore & dolore: tum eam quæ ex charitate & amore prouenit, excitem ad singularia descendo & ostendo: tum quisnam sit iste de quo ait Pilatus ECCE HOMO tū quæ nā nostri causa sustinuerit: tum quo cum amore hæc perfecit omnia: tum deniq; quid nos ei retribuere debeamus. Ita q; clamō ad te o pop. Christiane ECCE HOMO, Christus Iesus Homo inquam supra omnes homines, quia etiam Deus, vt modo ex Dauide audiuiſti, cui adſtipulatur alter propheta dicens. *Hic est Deus noster.* Quid vero hic Deus noster fecit? Respondet. *Post hæc in terris uisus est & cum hominibus conuersatus est.* Noris ergo de quo nobis erit sermo quantus ille sit, Is uidelicet *per quem omnia facta sunt & sine ipso factum est nihil,* teste nostro Ioanne: Qui brachio suo & manu excelsa quæ nō operatus est miranda & mirabilia? Nunc uero manus istæ en clauis cruci affixæ sunt. O stupor! Propterea clamō secundo ECCE HOMO non solum Deus, sed & homo uerus, homo, quia carne & anima constans, quia *per omnia fratibus assimilatus* teste Paulo, quia

Scopus sequentium, & propositio quadrupartita.

PRIMO quis fuerit iste homo nempe Homo supra homines, quia Deus.

Bar. 3.36.

Ioan. 1.3.

Homo cum hominibus, quia homo uerus.

Heb. 2.17.

lo, quia

mam hominis habuisse, & propterea minilo, quia ingentes dolores sentiens, ut tū exagonia, tū ex tota historia hodierna patet. Denique utrumq; hoc ECCE expressit Ioan. cum

1. Ioan. 1. 1.

inquit, *Quod fuit ab initio* quib. verbis diuinitatē eius ab initio sine initio existētē notauit, de humanitate vero subnectit dicens, *quod audiimus, quod vidimus oculis nostris, quod perspeximus, & manus nostra contrectauerunt.* hęc enim omnia hominis sunt propria.

Attamen ex illustrisimis profapsis.

Ceterum cogita quāso hunc ipsum hominem etiam secundum naturam istam non qualemcuq; hominem fuisse sed ortum fuisse ex profapsijs quibus in mundo

Contemplare ergo quis patitur.

nihil fuit excellentius Progenitus est enim à Patriarchis, prophetis, & à regibus. Scias igitur non solum ex primo quatenus Deus

est, sed etiam ex isto capite, quisnam fuerit hic qui talia qualia hodie recolimus propter

Heb. 3. 4.

nostram salutem sustinuit. Quid vero sustinuit? Respondet propheta *Cornua in manibus eius.* stupendum quid sane: quis enim audiuit vnquam aut hominem vllum in manibus, aut etiam bestiam vllam in anterioribus pedibus, quæ illis loco manuum sunt cornua gestasse?

SECUNDO Qua nostri causa sustinuit. Homo non homo.

Est certe quod miremur, propterea auditertium ECCE HOMO nempe Homo non homo. Quid sibi hęc contraria volunt? Non mea sunt sed ipsius Dei in scriptura expressa. Hominem illum esse iam audisti,

disti, non hominem vero nominari audi ex ore ipsiusmet Iesu dicentis. *Ego autē sum vermis & NON HOMO.* Audis quomodo & nō hominē se esse asserit & vermē se esse ait? in illo Psalmo qui totus est de passione ipsius quiq; ab illis verbis incipit, *Deus Deus meus, quare me dereliquisti.* Queris forte cur se vocet vermē? Respondeo, multas huius rei dari à doctoribus causas & rationes: at nos tribus cōtenti erimus quas ex historia hodierna habim⁹ potius quā tractabimus. Itaq; primo vermē propriū est horrorem quandam incutere hominibus, indeq; abominationem. Quo fit vt siquidem vermē ille magnus fuerit, scindatur & in multas secetur partes: si vero parvus conspuatur, vexetur, ac tandem pede ita conteratur, ut quidnam fuerit non agnoscatur. Abominationem expressā habemus in sequentibus Christi verbis. Postquam enim dixisset se esse vermē subiungit *opprobrium hominum & abiectio plebis: nempe factus sum.* Id vero nos in actu hodierno tam clare videmus, quam quod clarissime. Tangamus aliquot capita, vnde & iam dicta & cetera eiusmodi appareant. Incipiamus ab ipso horto. Ibi enim Iesus tum facie tum toto corpore hæret terræ, ad instar vermē: ibi ter eundo, & redeūdo ab Apostolis mouetur, & giratur præ angustia, vt vermē: ibi deniq; defudat sanguine quod an aliquis vermē faciat nescio: illud scio eum tum temporis vix for-

*Sed Vermis
Psal. 21. 7.
Tribus de
causis.*

*Primo quia
abomina-
bilis factus
& uersus
et uersus.*

*1. In horto
multis no-
minibus.*

fri qui ad capiendum eum venerant, imo forte & ipse Iudas, cum non agnouerunt, donec diceret: EGO SVM licet alias fuerit eis bene notus. O mira diuina dispositio. ò stupēda humilitas, & charitas tua erga nos bone Jesu qui vermis fieri voluisti vt & nos faciamus quomodo nos pro vermibus reputare, & vermiculi vermiculum diligere debeamus. Fac omnipotens vt faciamus.

2. In itinere
re & apud
Iudaos.

Ducitur inde dominus Jesus noctu per saxa imo vt contemplantiui meditantur, corruens præ impetu, ab illa incitata & furiosaliētorum turba, trahitur per terram, vt vermis: totaq; illa nocte identidem percutitur vt vermis, conspuitur vt vermis, calcipetit vt vermis, ac demum velatur facie

3. Apud Pilatum
in
flagellatione, &c.

ne quis nā sit agnosci queat. At vero in prætorio apud Pilatum multo plura talia habemus. Obmutescit ad accusationes aduersariorum vt piscis & vermis. Data deinde à Pilato sicut iniqua, ita sæua sententia, vt licet innocens flagellaretur tamen: spoliatur vestibus suis, & nudus apparet, sua tantum pelle contactus vt vermis: tum innumeris pene flagellorum ictibus discinditur, caro Jesu vt dissecari consuevit vermis. O dolor, ò ignominia. Insuper pungitur caput eius sanctissimum vt pungi consuevit caput serpentis vel alterius vermis, conspuitur denuo vt vermis, arundine caput feritur

vt

vt vermis, ad extremum, ita in corpore & facie laceratur & defadatur, vt an homo sit vix dignosci possit; indeq; vt iam diximus hæc verba Pilati ECCE HOMO processerunt. Quo tempore illud Isaiaexpleri cœptum est non est ei species neq; decor: & vidimus eum, & non erat aspectus & desiderauimus eum: Despectum & nouissimum virorum, virum dolorum & scientem infirmitatem, & quasi absconditus vultus eius & despectus, vnde nec reputauimus eum. Ita vt & ipse Ethnicus homo Idololatra vix eum pro homine agnosceret. Hæc vero omnia tui causa, ô popule Christiane facta sunt. Proinde clamo ECCE HOMO. NON HOMO sed vermis propter te tam male tractatus & vt vermis discisus, & pede quasi attritus est, O anima Christiana, Vide ergo quid illi respondeas gratitudinis causa.

*Vbi incipit
expleri pro-
phetia.*

Sed nondum finis, itur & peruenitur ad montem Caluarie vbi eiusmodi multa visuntur, fessus & præ onere corruens in terram I E S V S, vna cum cruce, vt quidam volunt iterum trahitur vt vermis; postea non misericordia, quia omnino ea caruit gens illa impia, permota: sed timentes ne si Iesus in itinere moreretur, ipsi suo frustrarentur desiderio, quo ardebât vt viuus cruci affigeretur: crucem ferendam imponunt alteri. Iesus vero ducitur & perducitur ad

*4. In mon-
te Caluarie
maximè.*

*Num. 21, 9
Vbi & fi-
gura Moſis*

Io. 3. 14.

*Et dictum
Iſaia perfe-
cte comple-
tur.*

Iſa. 53. 10.

Cohortatio

locum extremi supplicij: vbi denuo non iam aliquibus tantum vt prius, sed omnibus omnino visendus exponitur nudus, vt vermibus: postea stipiti seu cruci imponitur, & in signum erigitur, vt olim serpens ille Moſaicus: quã figuram ipse Christus Iesus sibi applicat. Serpentes autem genus quoddam vermium esse quis ignorat? deniq; ita affligitur & atteritur, vt ibi demum prophetia Iſaia quam iam attulimus perfecte impleta fuerit, propterea paulo post idem subiungit & dominus voluit contere eum, nempe quemadmodum vermibus pedibus conteritur, vt quid fuerit, vix agnoscat: ita suo modo dominus Iesus. Dicitur autem voluisse Deus illum contere, quia conterendum Iudæis & Ethnicis permisit, imo suo modo tradidit. Itaq; iterum clamo ECCE HOMO ô Christiane propter te sic cõditus vt quasi NON HOMO æstimaretur. Intueretur igitur illum, *despectus* fuit à suis Iudæis, ob quos inprimis venerat: sic honoratus tibi qui in eorum locũ successisti, viderunt eum *novissimum virorum*, videas tu eum præstantissimum omnium, qui fuerunt, sunt, & futuri erũt hominum. Aspexerunt illi eum *virum dolorum & scientem infirmitatem*, noris tu quoq; tũ cõdolere ei, tũ dolores p̄ illo etiã voluntarios suscipere: tum scire & portare infirmitates aliorum. Fuit illis *absconditus*

ditus vultus eius, sit tibi apertus vt illum no-
ctu, atque interdium intuearis, & ad normam
eius vitam moresque tuos dirigas: denique
ipsi non reputauerunt eum, tu reputa & a-
dora vt Deum, vt redemptorem, vt conser-
uatore, vt auctorem salutis tuæ.

Deinde vermem se vocat quia ipso tan-
quam vermiculo captus est Sathan, & liga-
tus sicut ex Job audiimus. Nostis enim
eum qui piscem hamo capere desiderat ha-
mum vermiculo cooperire consueuisse: ita
fecit hic vermiculus noster Christus Jesus,
qui cum diabolum ipsumque Luciferum Le-
uiathan, balenæ videlicet marinæ compa-
ratum capere vellet, hamum diuinitatis suæ
cooperuit vermiculo humanitatis suæ, quæ
dum deuorare vult Sathan & capit capitur:
de quo plura superius diximus ex D. Grego-
rio, Beda & aliis.

*Secundo
Vermis fuit
quo captus
est Leui-
athan.
Iob. 40. 20.*

Postremo comparatur vermi propter te-
neritudinem. Scimus enim cum experien-
tia, tum è scriptura vermẽ rem tenerrimam
esse. Nam in laudibus Dauidis figuram
Christi gerentis dicitur. *Dauid sedens in ca-
thedra sapientissimus Princeps inter tres ipse est,
quasi tenerrimus ligni vermiculus, qui octingen-
tos interfecit impetu vno.* Pulchrum elogium
Dauidis, sed multo pulchrius filij Dauid
Christi Jesu, Subsistamus hic parumper, vt
reliquam historiæ dici hodiernæ percurra-

*Tertio Ver-
mis fuit ob
teneritudi-
nem.
Figura in
Dauid pul-
chra nimis.
NOTA.
2. Reg. 23. 8*

mus. Quoniam modo hic filius David, *sedens in cathedra*, nempe in cruce docuerit suos, in prioribus concionibus his iam à me explicatum audistis, nec est quod repeta-
mus, sed est quod diligenter perpendamus,

*Christus sapi-
entissimus
Princeps
distribuit
sua.
1. Bona ex-
terna car-
nificibus.
Matt. 8, 20*

quomodo *sapientissimus Princeps IESVS*, non *inter tres*, sed simpliciter præ omnibus hominibus cum morti se accingeret distribuerit bona sua. Audite rogo & sectamini. Minima bona sunt bona externa. Hæc immobilia quidem quæ vocantur, nulla habuit. Nam deerat illi ubi caput reclinaret suum: mobilia vero, si quæ in bursa communi fuere, abstulit traditor. Sola igitur vestes ei remanebant, has dedit carnificibus, qui illam crucifixerunt. Videtis quanti hæc ipse aestimet? Neq; tunc modo, sed etiam nunc idem facit. Aspiciete quam vocamus mappam mundi, & videte quam paucas terrenas ditiones totius orbis occupent boni & pii Catholici præ Ethnicis, Turcis, Tartaris, hæreticis, schismaticis ceterisque impijs. O si hæc ita vi convenit consideraremus quam essemus moderatiores in istis confectandis, quam nunc sumus? quam multi essemus obediētes dicit illi Apostoli *Habentes*

1 Tim. 6. 8 autem *Regula.* *alimenta & quibus regamur his contenti simus.* Regulam do ex factō Christi. Si affluunt diuitiæ, vide ne cor apponas sed ut bene illis utaris; Si defunt, vide ne angaris.

*Quod &
nunc sape
facit.*

ris, cum noris id non esse signum gratiæ Christi, quod datur crucifixoribus Christi.

Deinde iniurias & pœnas quas tulit & pertulit acerbissimas, atrocissimas, crudelissimas, condonat inimicis: insuper etiã orat pro eis. Duo igitur illis donat tum iniurias tum orationem. O aurea & pernecessaria doctrina quam si omnes Christiani sectarentur, quam cito ruina cœlestes implerentur? Postea thesaurum quem habuit preciosissimũ dedit discipulo suo. Mariam inquam matrem suam Ioanni: & Ioannem Mariæ. Quare de causa? Duplici, vnam iam audis nempe quia virginem virgini commendavit. Alteram ipsum Euangelium insinuat, quia sub cruce perseverauerunt cum Iesu. Fac tu idem, castè iuxta tuum statum viuas, & fles perseveranter sub cruce, quam aut ipse Iesus tibi imposuit, aut tu pro amore eius ultro eam suscepisti, & nihil dubites tibi Mariam matrem Iesu, te vero Mariæ à Iesu commendatum iri: O felix anima cui id contigerit.

Quid præterea? dat & donat liberaliter paradysum, non terrenum sed cœlestem (ubi enim Christus est ibi cœlestis paradysus est.) latroni non latroni, olim enim latro fuit, sed postquam de latrocinio suo pœnitentiam egit non latro sed pius, sed bonus, sed sanctus fuit, quod euentus & verba Christi

2113 com-

2. Iniurias
in se colla-
tas, & ora-
tionem do-
nat iusti-
cis.

3. Matrem
Ioanni &
hunc matris
tradit.

Docetq; per
seuerantiã
coronari.

4. Paradi-
sum donat
latroni.

comprobarunt. Tu si imitatus es illū in primo, quis vero aliter de se sentiet, qui quot animas malo suo exemplo mactauerit serio considerabit? imitare etiam in secundo. Nec differas, ne tibi quod sinistro latroni eueniat. Postea donat nobis robur suum & accipit in se infirmitatem nostrā, iuxta quā inquit DEVS MEVS VT QUID DERELIQVISTIME. Et iterum inquit SITIO Rem euentus probauit tum in Apostolis qui *caesi ibant gaudentes*: tum in alijs martiribus etiam foeminis, quę ad tormenta sicut ad nuptias currebant: tū in innumeris alijs qui sitim, famem, & alia corporis incommoda grauissima, latissimi pro Christo sustinebant, in quorum numero Pau. Apost. seipsum collocat. Post hæc dicens CONSUMMATVM EST, dedit Iudæis quidē finem veteris Christianis vero initium noui testamenti. Ideo Centurio & Longinus Ethnici conuertuntur, ideo Iulianus Pontifex in decretis errare incipit, quod nunquam alias fecit, ideo velum templi scinditur, vt interna & spiritualia externis & corporalibus succedant Tene Catholice quod accepisti, & ita viue, vt tu quoq; in extremis positus in veritate dicere queas CONSUMMATVM EST. Nec non illud postremum PATER IN MANVS TVAS COMMENDO SPIRITVM MEVM quibus verbis Christi

5. Robur
suum dat
fidelibus.

Act. 5. 41.

2. Cor. 11.

6. Dat finē

Veteris prin-

cipium no-

ui Testa-

menti.

7. Spiritum

suum patri

tradidit.

Christus quod vltimum & præstantissimum habuit Deo patri tradidit.

Hæc sapientissimus princeps ex Cathedra sua. Jam reliquum prophetiæ prosequamur. Fuit enim Christus non solum princeps, sed etiam quasi tenerrimus ligni vermiculus Tenerrimus inquam, quia nullus unquam illo fuit complexionis tenerioris, idcirco etiam parua tormenta magnos et inferebant cruciatus, quid tanta & talia? Hæc tu cogita & gratus esto: Fuit & ligni vermiculus tum quod in ligno pependerit: tum quod lignum per quod mors in mundum intrauit absq; dentibus corroserit: Deniq; iste tam debilis & infirmus vermiculus non oclingentos vt David sed plane innumeros tum Idololatrias, tum dæmonas hodie interfecit impetu vno illis quidem gratiam conuersionis merendo, hos vero per cornua que erant in manibus eius, clauos videlicet & crucem ventilando, ac virus viresq; illorum debilitando, dominiumq; auferendo. Oportestas. O bonitas.

Qua vero cū charitate hæc peregit vniuersa tum sanctissima trinitas tradendo, tū verbum incarnatum patiendo, quis en arrabit? imo quis vel mente assequi poterit? Attingamus quædam contemplan-do & confere-rendo, excessiuos amores cum factis Dei, & Iesu. Itaque primum ingentis amoris si-

Christus tenerrimus grauisimos suserit dolores.

Christus ligni vermiculus dupliciter. Christus interfecit impetu vno innumeros.

Cornua in manibus eius. Hab. 3. 4. Psal. 73. 6.

TERTIO qua cum charitate hæc peracta fuerint.

Signa stu-
pendi amo-
ru.
1. *Cum ma-*
ximum pro
primmo da-
tur. Id fecit
Deus Pater
Isa. 53. 8.
2. *Cum su-*
premiu pa-
titur pro in-
fimo.
Sic filius
Dei.

gnum est, cum quis pro minori bono quod desiderat, dat multo maius, imo maximum: Ita fecit Deus pater qui ut seruum saluaret vnicum filium tradidit ad tanta tormenta. Id testatur tum Isa. ut iam audistis, tum ipse filius Dei cum inquit sic Deus dilexit mundum ut filium suum vnicum daret. Secundum. Quando quis propter rem vilissimam exponit se magnis periculis, & subit ea. Ita filius Dei verbum patris ut vilissimum & ingratiissimum mancipium redimeret, iniicit se hodie in mare tormentorum, proque & mortem subijt turpissimam. Quare? ut vitam daret homini scelerato.

3. *Cum opti-*
mus deser-
tur. Et ne-
quam sola-
men ha-
beat.
Id egit Spi-
ritus san-
ctus.

Tertium indicium maximi amoris est, cum quis contristat suos, ut soletur quem amat, licet & vilem, & ingratum nequam; Sic fecit Spiritus sanctus quando deseruit eum à quo procedit, & qui secundum humanitatem ex virgine ipso superveniente natus est, hunc enim ita deseruit ut clamaret quod paulo ante audistis DEVS MEVS etc. Fecit autem id ut consolationes daret spiritalis homini, qui toties eum contristavit & adhuc teste Apostolo contristat. Quartum cum quis propter eum quem amat oblitiscitur honoris & auctoritatis suæ. Ita Sanctissima Trinitas propter hominem redimendum obnubilavit quodammodo, & obumbravit attributa sua omnia, cum omnipotens

4. *Cum ho-*
ner nobilis-
sini obscu-
ratur. obiz
nobilem
Id Trinita-
tis opus.
Eph. 4. 30.

nipoteus factus est quasi impotens, omnibus se percutientibus cedens, cum sapientissimus pro stulto reputatus est, tum ab Herodetum à Iudæis, tum ab Ethnicis. Cum gloriosissimus innumeris afficitur ignominijs: cum optimus pro latrone pendens, inter latrones reputatur, cū ipsa iustitia iniuste iudicatur, ipsa aternitas moritur, ipsa impassibilitas patitur. Quis ad hæc stupenda diuini in nos amoris signa non obstupescat?

Præter hæc in ipso verbo incarnato Christo Iesu alia similia amoris monumenta perpendere, & possumus, & debemus. Nonne magni desiderij & amoris signū est quod paruo precio habere queas magno emere? Id vero fecit Christus qui cum vna gutta sanguinis sui, imò solo actu oblationis post incarnationem cum impletum est illud Dauidicum: *Et dixi ecce venio*, posset redimere genus humanum vniuersum, amore stimulante, totum quem habuit effudit pro nobis suum sacrum cruorem, vsque ad vltimam guttam quæ circa eor latebat, quam lancea aperto latere extrahi sibi passus est post mortem. O amor. Sed & inde summa ipsius erga nos charitas visitur, quod non solum in omnibus quæ habuit nempe in anima, corpore, fama, & alijs cruciatus sustinuit, sed etiam ita illos disposuit vt atrociores sem-

Christi vero Iesu in super amor elucet.

5. Quia quod paruum haberi potuit maxime emit.

NOTA.

Psal. 39. 3.

6. Quia maiora semper sustinuit.

7. Quia pro
inimicis
mortuus
quod Paul.
exaggerat.
Rom. 5, 6.

8. Fuit a-
mor in sine
amicitias.

9. Verus a-
micitia.

10. Excessi-
uus.

QV. AR.
TO Retri-
buendus a-
mor pro a-
more.

per succederent, O miranda, veneranda, a-
manda tua Christe consilia; Expressit &
aliud immensum amoris erga nos argumē-
tum Paulus, cum mirando inquit *Christus
pro impiis mortuus est*; causamq; admiratio-
nis lux adfert *vix enim pro iusto quis mori-
tur, nam pro bono forsitan quis audet mori*. Au-
dis quomodo dubitatum reperitur quispi-
am qui pro bono moriatur, pro scelerato
verò mori inauditum reputat; Quod tamen
fecit Christus Iesus: Sit nomen eius bene-
dictum in æternum. Fuit præterea amor
Christi non ut motus violentus qui in fine
flaccescit sed per modum naturæ, cuius est
quo magis termino appropinquat eo forti-
us moueri: Ita Iesus quo plus morti appro-
pinquabat eò intēsius amabat. Fuit insuper
verus amor amicitia, cuius munus est in a-
more nullum proprium, sed commodum
amati querere. O quam id in Christo verum,
in nobis rarum? Fuit denique & vnitiuus
nimium & excessiuus vehementer.

Quid verò pro his omnibus reddemus
illi? Non video charissimi, nec puto quic-
quam in mundo inueniri, quod amori re-
spondere queat aliud, quam amor ipse. At
iniquistalem ego reddere amorem nequeo
Christo, qualem ipse mihi exhibuit. Id qui-
dem certissimum, sed & illud verum IESV
M, quæ ipsius est bonitas amanter sus-
ceptu-

cepturum, si dederis talem, qualem, dare vales. Id igitur agamus obsecro & per viscera mortis eius obtestor. Modos quibus id fieri debeat alias frequenter prescripti; nunc quia multis agendi tempus non datur, istud tantum inculco, ut perpendentes quæ recensuimus miranda in nos diuini amoris argumenta, totis viribus Deum Christumque Iesum redamare studeamus. Nam etsi ad eorum perfectionem pertingere nemo; illos tamen imitari omnes possunt. Demus aliquot exempla; Mortuus est Iesus pro inimicis, desine tu esse eius inimicus, sed age poenitentiam, quæ initium est amoris Dei. Simulque sis paratus in posterum mori potius, quam Iesum peccato lætali offendere; id enim est veri amici. Rursum, emit te Christus magni, nempe sanguine suo diuino, emas tu illum paruo, facultates tuas pauperibus erogando, & opera misericordiae exercendo, ut ipse te docuit. Item dedit pater maximum pro minimo, des tu illi minimum pro maximo. Quid enim minus corde tuo? quid verò maius Deo? Fac igitur ut cor tuum thronus Dei sit perpetuus. Fac ne quid aliud velis, quam diuinam implere voluntatem: fac ut quantum vales puro corde ames Deum. Cor enim receptaculum amoris est. Ad instar horum: tu plura ex dictis collige, & tibi applica diuinamque in

*Modus imi-
tando Deū.*

*Exempla
quatuor.
NOTA,*

te

lib. 5. fol. 50. r. In Rodoborn a. 1570
 te charitatem excitare, augere, perficere,
 fatage. Nos vero vnde ccepimus ibidem fi-
 niamus.

Conclusio
ECCE HO
MO.

Itaque clamo iterum iterumque **ECCE**
HOMO, O anima Christiana, homo in-
 quam propter nostram salutem reprobatus
 à synagoga, cum tanta quanta audiuisis im-
 pietate: cruci affixus ab Ethnicis, cum tanta
 crudelitate: oblatu à patre, cum tanta cha-
 ritate: deploratus à matre, cum tanto dolo-
 re: susceptus ab ecclesia, cum tanto hono-
 re: **ECCE HOMO**. Intuimini; & imi-
 tamini cum singula membra corporis ip-
 sius, & cum matre vestra ecclesia honorate
 eum, non verbis tantum & lingua: sed ma-
 gis opere & veritate, **ECCE HOMO**:

Aspiciant
eum.

Pontifices.

Aspiciate ergo eum vos in primis ò Pontifi-
 ces & pastores, aspiciate summum Pontificem
 & pastorem animam suam ponentem pro
 ouibus suis; vt & vos ad idem præstan-
 dum armemini. Aspiciate sacerdotes pri-
 mum sacerdotum hostiam immacula-
 tam patri immaculate offerentem: vt
 & vos sancti & immaculati existentes san-
 ctissimam hostiam istam quotidie sancte
 offerre Deo valeatis. Aspiciate reges, nobi-
 les, domini, regem regum, & dominum
 dominantium corona spinea redimitu pen-
 dentem in cruce: vt vos tum à tyrānide tum
 ab omni inordinato, honoris ambitu ab-
 sterreat.

Sacerdotes,

Reges.

Apoc. 19. 14

sterreat. Aspiciate iudices supremum iudicem iniuste condemnatum: vt vos vestri *Iudices.*
 admoneamini officij. Aspiciate denique, ver- *Omnes est*
 bis vos alloquar Apostoli & Christiani vni- *D. Paulo.*
 uersi. *Aspiciate ad autorem fidei & consummato-*
rem Iesum qui proposito sibi gaudio sustinuit
crucem, confusione contempta. Aspiciamus
 igitur dilectissimi ad autorem fidei nostræ il-
 lique fidem datam seruemus fideliter: aspi-
 ciamus ad *consummatorem Iesum.* vt & nos
 iuxta vocationem quilibet suâ consumma-
 ti reperiamur. Sustinuit ille voluntarie cru-
 cem propter nos, sustineamus nos quo-
 que ea quæ nobis imposita fuerint libenter
 & alacriter. Cōtempnit confusione domi-
 nus Iesus cui omnis honor & gloria debeba-
 tur, confusione nostri causa tolerando:
 contemnamus & nos qui omni confusione
 digni sumus eam, propter illum obsecro &
 obtestor, ita vt nullum propter quamuis
 confusione tolerandam peccatum mor-
 tiferum cōmittamus vnquam. Id enim si fe-
 cerimus ad propositū gaudium peruenie-
 mus certissimè, vbi Christum Iesum Domi-
 num nostrum viuentem ac regnantem
 in æternum videbimus.

Amen.

*Laus DEO, Virginiq;
 Matri MARIE.*

